

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Integrerings- og mangfoldavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo, 10.10.2011
Deres ref.: 201102421-/HEG, Vår ref.: 11/1330-2
Saksbehandler: Silje Vatne Pettersen
Seksjon for levekårsstatistikk

Høring - NOU 2011:14 Bedre integrering

Vi viser til brev av 28/6-2011 der vi inviteres til å komme med våre synspunkter på Kaldheim-utvalgets utredning (NOU 2011:14 Bedre integrering).

Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennom omfattende eksisterende statistikk og analyser bidratt med et viktig kunnskapsgrunnlag for utvalget. Vi er også blitt kontaktet for å gi råd og veiledning angående vår begrepsbruk, og statistikk og analyser vi har gjort.

Utvalget legger i sin omtale av integreringen til grunn at de nå ser på *resultater* som oppnås langs nærmere angitte dimensjoner, mer enn å se på *muligheter* som skal ha vært vanligere før. Det er viktig å gjøre resultater langs disse viktige dimensjonene målbare.

NOU 2011:14 foreslår svært mange konkrete tiltak for integreringsarbeidet, deriblant *en rekke indikatorer* som skal vise resultatoppgåelse. I tillegg anbefaler utvalget en *årlig integreringsmonitor* som dokumenterer resultater og avvik på viktige områder, og en *årlig melding til Stortinget* om status og oppnådde resultater i integreringsarbeidet. SSB vil gjerne ta del i diskusjonene rundt hva som lar seg måle, hva man ønsker å måle og hva vi kan bygge videre på av eksisterende monitorer. Slike vurderinger gjør vi løpende knyttet til våre eksisterende monitorer, og de samme vurderingene vil være relevante også i oppfølgingen av denne utredningen.

Kunnskapsbehovene beskrives systematisk i innstillingen, og dette gjør det lettere for SSB som kunnskapsprodusent å forholde seg til de spesifikke behovene som finnes på området. Det vil være nyttig med en gjennomgang av disse behovene for å kunne peke ut de som kan tilfredsstilles med eksisterende statistikk, de som krever utvikling av ny statistikk og de som vil måtte kreve et omfattende grunnlagsarbeid.

Det samme gjelder behovet for indikatorer, som er en viktig del av de kunnskapsbehovene som presenteres. SSB har betydelig erfaring med utvikling og bruk av indikatorer som gir resultater som så langt som mulig er fri for sammensetningseffekter. Vi har også noen erfaringer som tilsier at dette ikke er like lett oppnåelig på alle områder. Vi mener det vil være nødvendig å arbeide mer med sammenhengen mellom enkelte av indikatorene og de tiltakene de skal være med på å begrunne eller evaluere.

Noen mer konkrete kommentarer til indikatorene

- Det er viktig at indikatorene skiller mellom *innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre*. I teksten er det ikke alltid like klart om man vil ta sikte på det. Særlig knyttet til utdanningsområdet er dette viktig.
- *Kjønn* er viktig å ha med som dimensjon i alle indikatorene, og eventuelt se bort fra denne inndelingen dersom den i enkelte tilfeller viser seg å ikke være relevant.

- Indikatorene i kapittel 6 bygger i stor grad på SSBs registerdata. Vi gjør oppmerksom på at nye estimeringsmetoder gjør det mulig å produsere mer statistikk fra *Arbeidskraftsundersøkelsen (AKU)* også for innvandrere og eventuelt noen få undergrupper blant dem. Dette er relevant for indikatorarbeidet. I regi av det statistiske samarbeidet i Eurostat har det vært en tilleggsmodul for "migrant workers" til AKU i 2008, og det planlegges en ny i 2014. Dette er også en kilde som vil være nyttig for noen av de indikatorene som drøftes i kapittel 6.
- Vi foreslår at Delmål 1 i kapittel 6.8.1 og Delmål 1 i kapittel 6.8.5 formuleres for en gruppe med botid ut over for eksempel 5 år. Det er ikke realistisk at innvandrerne har samme sysselsetting som befolkningen som helhet i perioder hvor andelen nyankomne er stor.
- For en del av indikatorene synes "alle innvandrere" å være gruppen det skal sammenliknes med. Vi tror dette vil være en *referansegruppe* med egenskaper som i for stor grad varierer med innvandrerbefolkningens sammensetning, og at det alle steder vil være viktig å finne fram til indikatorer som er slik at når de endrer verdi skal dette være et utslag av atferdsendringer mer enn av at sammensetningen har endret seg.

Andre merknader

- Utredningen benytter i stor utstrekning data og analyser fra Statistisk sentralbyrå, og gjennomgående på en god måte. Men vi vil gjøre oppmerksomme på at det særlig i kapittel 6 om Arbeid og sysselsetting er en noe uklar og *ufullstendig henvisning til statistikkilder*. Det meste av materialet baserer seg på registerstatistikk, men man kan få inntrykk av at det er AKU, en utvalgsundersøkelse, som er kilden. Dette skillet i statistikkgrunnlaget bør komme tydeligere fram.
- I omtale av figur 6.4 bør det komme frem at sysselsettingstallene for Norge viser et høyere nivå enn det som er reelt. Dette skyldes et høyt og skjevt frafall blant innvandrere.
- Figur 6.2 har feil tittel. Denne viser fordeling på verdensregioner og ikke enkeltland som tittelen indikerer. Figur 6.3 er lik figur 6.2, men skal i følge teksten belyse enkeltland.
- I kapittel 6.3.6. nest siste avsnitt bør aldersgruppe rettes til 15-29: *Når det gjelder registrert ledighet i aldersgruppen [25-29 år] 15 – 29 år, lå den på 8,5 prosent blant innvandrerungdommer per 1. kvartal 2011.*
- I kapittel 6.3.6. siste avsnitt siktes det til sysselsettingsnivået og ikke utdanningsnivået. *Dette skyldes i stor grad lavt [utdanningsnivå] sysselsettingsnivå blant gifte kvinner med små barn og dette er en relativ stor gruppe blant innvandrerungdommer.*
- *Vedørende kapittel 5.10 Helse:* Det pågår et samarbeid mellom SSB og sentrale helsemyndigheter som tar sikte på å utvikle SSBs statistikk over brukere av spesialisthelsetjenester (pasientstatistikk). Utviklingsarbeidet tar sikte på å fornye og styrke kvaliteten på SSBs eksisterende statistikk ved å sammenstille individdata fra SSBs sosioøkonomiske registre med individdata fra Norsk pasientregister. En registerbasert statistikk over bruk av spesialisthelsetjenester blant innvandrere vil i framtiden kunne bidra til å styrke og komplettere kunnskapsgrunnlaget om innvandreres helsetilstand som blir omtalt og vist til i kapittel 5.10.
- *Vedørende kapittel 9 Bedre bruk av innvandreres medbrakte kompetanse:* SSB produserer registerbasert statistikk over helse- og sosialpersonell i Norge etter landbakgrunn og statistikk over fastleger som er innvandrere. For eksempel blir det årlig publisert statistikk over fastleger etter innvandringskategori og kommunens sentralitet som kan si noe om hvordan innvandreres helsefaglige kompetanse blir brukt.
- Vi gjør oppmerksom på at det i sommer ble publisert en ny analyse på området kriminalitet blant innvandrere som kan være relevant for kapittel 5.11. Skarøhamar, T., L.R. Thorsen og K. Henriksen (2011): *Kriminalitet og straff blant innvandrere og øvrig befolkning. Rapport 2011/21.* Statistisk sentralbyrå.

Vi imøteser et fortsatt samarbeid med BLD om å utvikle og formidle kunnskap på dette feltet, og særlig i fellesskap å se hvordan udekkede behov kan imøtekommes.

Med vennlig hilsen

Torbjørn Hægeland
fungerende adm. direktør